

KAKIKE

srijeda, 10. juni/lipanj 2009. godine

**Smrt
bosanskohercegovačkog
studenta**

**Hvala Bogu pa sam
samo debela**

**Knock, knock,
knocking on
Europes door...**

**Bh. student -
arhaičan ili
avangardan**

Lična karta

ONA BiH, a ti?

Projekti: Fotonovinarstvo

Piše: Anamarija JELONJIĆ (anamarija.jelonjic@gmail.com)

Jedan od gorućih problema je taj što niti jedne omladinske novine nemaju odgovarajuće i kvalitetne fotografije koje bi popratile tekstove, a uz to ne postoji baza kvalitetnih fotografija.

Ovaj projekt ima tendenciju stvoriti što bolju podlogu za razvoj fotonovinarstva za omladinske medije.

Cilj projekta je stvoriti odgovarajuću bazu podataka, te unaprijediti znanje mladih fotografa, promovirati rad fotonovinara široj javnosti, motivirati zainteresirane mlade, te poboljšati kvalitetu omladinskih časopisa. Također, želimo dobrim fotografijama poboljšati i kvalitetu našeg magazina Karike.'

Baza fotografija će bila dostupna svim online korisnicima i omladinskim medijima. Prilikom realizacije, odradeno je pet fotoradionica, dvije u Sarajevu, dvije u Mostaru, te jedna u Banjoj Luci. Prve dvije radionice su već održane u Sarajevu, 23. i 24. svibnja, dok su u Mostaru radionice realizirane 30. i 31. svibnja, a u Banjoj Luci 6. lipnja. Radionice je vodio mladi, ambiciozni fotograf Mirza Subašić iz Zenice.

Nakon održanih radionica održat će se izložba najboljih fotografija. Izložba je humanitarnog karaktera. Sve izložene fotografije će se aukcijski prodavati, a prikupljeni novac će ići nekoj od humanitarnih organizacija koju izabere Upravni odbor ONA u BiH. Ovom prilikom pozivam sve zainteresirane srednjoškolce, studente, kao i one koji se tako osjećaju i ljubitelji su fotografije, da posjeti izložbu.

Nakon održanih radionica održat će se izložba najboljih fotografija. Izložba je humanitarnog karaktera. Sve izložene fotografije će se aukcijski prodavati, a prikupljeni novac će ići nekoj od humanitarnih organizacija koju izabere Upravni odbor ONA u BiH.

Slike na kojima smo mi: Udruženje Omladinska novinska asocijacija u BiH

Uvodnik

(Ne) računajte na nas

Piše: Uređivački kolegij

očinjemo uvodnik nazivom poznate Balaševićeve pjesme, izmijenjenim da prikažemo ono što pokušavamo postići – proširiti glas mladih, reći naglas njihove probleme i suočiti se sa preprekama koje leže na putu rješavanja tih problema. Zaista, možete računati na nas kao sredstvo koje vam omogućava da vas čuju. Ali možemo li mi računati na vas da ćete progovoriti? Ne, ne tiho, sebi u brudu, ili iza leda onih koji su odgovorni za stanje u kojem se nalazimo, već jasno i glasno?

Tema našeg drugog broja je upravo o studentu, koji šuti uspavan navikom na lošu svakodnevnicu, koji pasivno promatra kako Evropa odmiče sve dalje naprijed i ne čini ništa da je prati jer misli – neko će drugi popraviti stvari. Tema je upravo o studentu koji je u svakom smislu arhaičan, samim time daleko od avangarde, daleko od modernog studenta koji se bori za svoja prava.

Da li je bh student mrtav? Da li je moguće oživiti ga? Nadamo se da jeste. Jer ako nije, ako je već zaspao svoj vječni san, svi bi se trebali zaptati, od onih koji drže konce u rukama nad ovom zemljom, do onih koji sanjaju o boljem svijetu – postoji li budućnost za državu u kojoj je mladost mrtva? Jer, kažu, na mladima svijet ostaje.

Probudimo se i pokažimo da mi to možemo. Za početak recimo glasno šta nam smeta! *Jer ne gde u nama je bitaka plam, i kažem vam šta dobro znam: Računajte na nas.*

Ugodno čitanje!

Idealan student

- Arhaičan, a ne avanguardan
- Ima ugrađen čip nacionalnog/etničkog i religijskog, preko kojeg se svaka činjenica, svaka spoznaja, svaka informacija prelamaju i preispisuju iz pozicije tobožnjeg nacionalnog interesa
- Ne zna za otpor i pobuni protiv cijelokupnog sistema vlasti, koji je u suradnji s religijskim centrima moći i ima zdušnu podršku krupnih kapitalista
- Postaje odani zombie
- Sumnja u Dekarta, ali ne i u riječi religijskih poglavara
- Boravi u stanju hibernacije iz koje se ne planira uskoro probuditi
- Ima otklon prema svakom obliku Drugosti
- Plagira seminarske i diplomske radove
- Ne buni se kada u studenckim domovima nema tople vode i dovoljno hrane, ali je veoma živahan kada u Titovoj ulici treba proslaviti pobjedu Turske, a poraz Hrvatske na Svjetskom nogometnom prvenstvu, snažan je i brz kada se u Mostaru treba potući zbog utakmice između Hrvatske i Turske.
- Čini dio nemisleće mase

Upozorenje:

Imate zelene oči? Ne, oči su vam plave? Ili, ne, ipak smeđe? A crne? Ako ste se pronašli, nemojte dalje čitati. Ako imate bilo kakve predrasude, prestanite čitati odmah!

impressum

karike

Omladinski magazin

Izdavač:

Udruženje Omladinska novinska asocijacija u Bosni i Hercegovini

Urednica:

Selma DEMIROVIĆ

Uređivački kolegij:

Damira KULENOVIĆ
Edin KALENDER
Erna KLJUČIĆ
Filip PAŽIN
Renata DUJMUŠIĆ

Redakcija:

Žana RADOŠ,
Mirza BEGOVIĆ,
Jelena VUČIĆEVIĆ,
Mirnesa FATIĆ,
Bjanka BADROV,
Tamara TRAJKOVSKI,
Amer JAGANJAC,
Admir CRVČANIN,
Dženan KARIĆ,
Faruk TRGIĆ,
Denis HADŽIĆ

Suradnja:

Njemačka fondacija
Schüler Helfen Leben,
Dnevni list Oslobođenje

Štampa:

Unioninvestplastika d.d.

Tiraž:

Izlazi četiri puta godišnje
kao prilog u dnevnom
tiražu Oslobođenja

Kontakt:

Tel/fax: +387 33 205 850
Čobanija 9
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Web:

<http://onabih.ba>
karike@onabih.ba
onaubih@gmail.com

Žiro-račun:

161 00000 6919 04
Raiffeisen bank dd
Bosna i Hercegovina

Knock, knock, knocking on Europe's door...

(Rasipanje vremena kao da nije dragocjeno, svodenje hedonizma na način življenja svakog dana te držanje problema na "stand by" je nešto što ne vodi nikamo, vodi u vakuumski prostor gdje ne postoje granice, ne postoje ideali, ciljevi koji čekaju da budu ostvareni, želje da postanu stvarnost...)

Piše: Darko MARIĆ

(schwaler13@hotmail.com)

Svako dobro, Bosna i Hercegovino!

Jesi dobar, jesi fin, jesi li tatin sin imalaš li brdo love i voziš brz automobil? Ne treba ti posao, ne treba ti cilj, prst u uho ti nemaš potrebe za tim! Treba li vam lova do krova, želite li živjeti bez stila? I da, nemaš feceboook - koji ti si ti šljam!

Mladi ove zemlje su zatrovani svim onim vrijednostima koje ne predstavljaju ostvarivanje dugoročnih ciljeva. Većina njih provere svakodnevnicu u ispraznim pričama, nimalo konstruktivnim idejama zadirući u životne drugih. Žive od senzacionalizma, i dalje im je nacionalizam parola kojom se vode u većini slučajeva. Svoj život plasiraju na Internet kao da je to sasvim uobičajeno, saznajemo tko je kada tužan, tko koga voli, odnosno ne voli, žive virtualni život. Ovaj realni ostavljaju sa strane, proživljavaju ga sasvim suptilno.

Uspjeh bilo pojedinca se etiketira kao takav da je „kupljen“, ogovara se onoga tko uspije nešto napraviti s čime se može ponositi, probleme puštaju da se sami od sebe riješe, nepravdu ispravljaju tako gdje je nema, a probleme izazivaju tako gdje ne trebaju biti.

Rasipanje vremena kao da nije dragocjeno, svodenje hedonizma na način življenja svakog dana te držanje problema na "stand by" je nešto što ne vodi nikamo, vodi u vakuumski prostor gdje ne postoje granice, ne postoje ideali, ciljevi koji čekaju da budu ostvareni, želje da postanu stvarnost...

Surova realnost

Bosna i Hercegovina, točnije mi kao njeni građani, imamo dosta praznih kvadratića u formularu koji je ključna stvar za približavanje našega načina života i životnih vrijednosti u odnosu na one europske. Narančno, poželjno je zadržati sva kulturna i baštinska bogatstva koja posjedujemo, no potrebno je biti fleksibilan prema promjenama koje su potrebne za svakog od nas kao pojedinca, individue koja želi izbjegi etiku "stereotipnog i zadrtog Balkanca".

Zemljopisno i jesmo Balkanci (od toga ne možemo pobjeći), no zar je potrebno i mentalni sklop kao i pragove tolerancije uskladiti prema istim kodeksima vrijednosti, a koje se poklapaju sa tim istim zemljopisnim? Svaki pojedinac ima izbor i mogućnost uređivanja vlastitog života, ophodjenja prema sredini u kojoj se nalazi, vrijednovanja i (ne)poštivanja različitosti te odnosa prema životu općenito govoreći.

Koliko smo spremni prihvati druge na osnovu njihove različitosti, koliko smo voljni priznati nekomu da je originalan i da ne živi uniformiranim životom, da ima drukčije i konstruktivnije vidike od naših - pitanja su na koje je potrebno iskreno i sasvim odgovorno prisutiti da bi mogli shvatiti koliko smo blizu, odnosno daleko Obećanoj zemlji zvanoj Europa. Ne tek u medijima i mljeku ulicama Berlina, Beča, Goetheborga, Praga, ali ljudi u tim

istim gradovima poštuju različitosti, nemaju vremena prokomentirati nečiji problem jer ne stignu ni svoje da analiziraju, ne brine ih što je netko obukao staru vestu i što netko ne nosi naočale koje su out ove sezone, oni jednostavno ne zadiru u te sfere života onih koji su u njihovoj sredini.

Neka svatko od nas bude iskren i prizna kako je bar jednom u životu proveo ispijanje kave u razgovoru koji je mogao biti puno maštovitiji i kvalitetniji nego što u biti jesete. Tko je s kim završio nakon večernjeg

lavljetnica čiji prag samokontrole je ravan negativnim parametrima.

Život a.k.a Modni izlog

Ponekada se zamislili i izgubim u svim tim razmišljanjima koliko je bitno mlađom čovjeku u BiH da bude uniformiran, da izgleda i da prati u korak novi katalog za sezonu proljeće / ljeto, koliko se mlađi ljudi boje biti drukčiji od ostalih da ne bi bila tema razgovora kafića pored kojeg prođu. Djevojka u Berlinu će sasvim nesmetano proći sa Lady

gli pošteno umiti i započeti dan na neki savim kvalitetniji način. Hoću li ja, ili netko savim drugi (čak i ti koji ovo čitaš) okljevati obući nešto u čemu se osjećam ugodno (bilje markirano ili ne), staviti naočale koje su kupljene u second hand shopu, uprati se s torbom koja je sasvim dovoljna i svrsi namjenska i ne bojati se da će netko prokomentirati ono što sam danas obukao, s kim sa prošao i jesam li slučajno nekoga zaboravio uljedno pozdraviti? Zašto je svrha kupiti naočale sa Chanel znakom toliko velikim da ne mogu prepoznati tko ih uopće nosi od veličine samog znaka?

Još dugo ćemo kucati na vrata Europe ako nastavimo razmišljati i razvijati našu svijest o ovome već napisanom. Toliko dugo da će ta ista Europa uvesti neke nove standarde koji će nam biti sigurno sasvim sasvim daleko. Mladi u Europi ulažu u sebe, snabdjevaju se znanjem, informacijama koje ih zanimaju, čitaju knjige u razmaku između stanica u podzemnoj željezničici i ne brine ih jesu li to jutro prošli primjećeni pored kafića. Hoćemo li i dalje nastaviti ostavljati naš novac u kladionicama, otvarati nove casino-klubove na mesta gdje su nekada bile knjižnice, hoćemo li i dalje nastaviti puštati da nam aktivnosti koje pružaju razne nevladine organizacije i udruge tek tako prođu, a da se ne osvrnemo?

Kad se male ruke slože, sve se može, sve se može

Poštujmo se u različitosti, jer to je ono što nas vodi ostvarenju zajedničkog cilja i stupnju solidarnosti o kojem se toliko priča. Ne obazirimo se što je netko samo drukčiji od nas, jer taj isti momak, ta ista cura je čovjek kao i mi. I on ima svoje ideale, svoje ciljeve i načine na koje proživljava život. Prema to je vremena u svakom danu da bi ga iskoristili na način kako to često radimo. Prag tolerancije uopće ne postoji kod većine mlađih osoba u državi u kojoj živimo, mnogi se vode parolom: Palicom u glavu što je različit od nas! Različitost koja se bazira na načinu ophodjenja prema životu, oblačenju, odnosu sa drugim ljudima...

I nije začudo što nas iz ovih krajeva smatraju pećinskim Balkancima koji ne znaju što znači živjeti život punim plućima, kada ovačak način ponašanja serviramo kroz svoje postupke kada se pojavimo kada kročimo prag naše mile i drage nam domovine.

Nije lako promjeniti navike koje su usađene u nama, i koje su postale ono što smatrano ispravnim, ali je sasvim moguće uz mrvu volje i poštovanja drugih u različitosti krenuti ka europskom načinu života. Nije potrebno pokopati kulturna i ostala naslijeđa koja sa sobom nosimo, ali je potrebno pokopati zadre, uskogrudne i ograničene poglede na život... "Ne daj Bože da sam različit od drugih, kako ću preživjeti današnji dan" - misao je mnogih mlađih ljudi. Nadasve žalosno i na štetu njihove okoline.

Do idućeg puta, ostanite mi lijepi, zdravi i pametni i po mogućnosti obučeni onako kako vaši građani očekuju od vas.

izlaska, tko je koga poljubio u trenucima pisanstva, koja od djevojaka je užasno smrdila na znoj a pritom je imala sintetičku majicu koja je (ne daj Bože) kupljena na tržnici, tko se napio i koliko je tko duplih votki popio? Mlađi ljudi koji žive kilometrima daleko od nas nemaju ovakav način ophodjenja prema načinu zabave. Njihovo izlaženje u klub se ne svede da bi ih netko primijeti, da bi netko zamjetio njihove nove krpice ili možda da bi "upratili" novi, megazabavni i nadasve bliski susret dviju pripitih ma-

Gaga naočalamo na glavi, nezgrapno svezanoj kosi u rep, staroj odavno zaboravljenoj suknji koja je poslužila svrsi, laganim šalom oko vrata i običnoj majici koja ima neprimjetan logo na poledini. Nitko joj neće prišiti etiketu modno neobrazovne pomodarke kojoj je hitno potreban savjet nekog od lokalnih Fashion copova. Ta ista djevojka bi na ulicama naših gradova bila ona koja je nedovoljno sposobna obući se onako kako treba, ili se usuđujem reći kako sredina od nje OČEKUJE? Ti isti koji je komentiraju nisu se sti-

Udruženje građana za sprečavanje okrutnosti nad životinjama "SOS" Sarajevo

Bosanski Don Quijote

Piše: Renata DUJMUŠIĆ
(stopplayinggod@live.com)

Animal cops je dokumentarna serija koju trenutno možete pratiti na Animal Planetu. Radi se o udruženjima građana širem SAD-a koja se bave zaštitom i spašavanjem životinja od okrutnosti, te njihovim udomljavanjem. Zakoni u pojedinim saveznim državama su toliko strogi da osoba koja je namjerno zaposjavala i zlostavljava svog kućnog ljubimca može dobiti novčanu kaznu od 100.000 \$ i zatvorsku kaznu do 15 godina.

Što se zakona tiče, kod nas je situacija malo drugačija. U aprilu tekuće godine Zakon o zaštiti životinja je stupio na snagu, teoretski. Kazne dosežu visinu do 200.000 KM. Međutim, trebat će još dosta vremena da ovaj zakon i praktično krene na snagu.

S druge strane, možemo se pohvaliti udruženjem sličnim kao ona u Americi. Sličnim, ne istim, zbog opšte situacije u državi koja samo donekle dopušta da se životinje tretiraju onako kako bi se trebale tretirati. Udruženje građana za sprečavanje okrutnosti nad životinjama "SOS" Sarajevo osnovano je u maju 1998. godine. Ciljevi udruženja su izgradnja azila za nezbri-

nute životinje (danas postoji improvizirani Azil u Ulici Ferde Hauptmana), edukacija stanovništva o humanijem odnosu prema životinjama, mijenjanje eutanazije životinja sterilizacijom i udomljavanjem (što je mnogo jeftinija opcija od šinteraja, a novac za šinteraj obezbjeđuju građani putem računa za komunalne usluge). Jedan od ciljeva je bio i utjecaj na donošenje Zakona o zaštiti životinja i taj cilj je ispunjen.

U svom dosadašnjem radu, SOS je udomio oko 1200 pasa i mačaka. Akcije udomljavanja su se redovno obavljale svake subote u Velikom parku. Zbog izgradnje Spomen-obilježja svoj ubijenoj djeci opkoljenog Sarajeva, ova lokacija više nije dostupna Udruženju i trenutno se traži nova kako bi se ove akcije nastavile redovno održavati. Ipak, udomljavanje se ne vrši samo subotom, udomljavanje traje stalno, putem foruma (www.animalsos.forumotion.com) i stranice Udruženja www.sos.ba.

Aktivisti Udruženja su obični ljudi, veliki ljubitelji životinja i potrebno je mnogo truda, muke i napora kako bi Udruženje što uspješnije obavljalo svoj posao. Ako želite, i vi možete pomoći na različite načine:

- doniranjem hrane, povodaca, dekica i ostalog materijala potrebnog za zbrinjavanje životinja u improvizovanom azilu

- pozivom na Humanitarni telefon 096291043 kojim donirate 2 KM
- volontiranjem prilikom akcija udomljavanja
- volontiranjem u improvizovanom azilu (izvođenje pasa, čišćenje nastambi, zdjelica i prostora)
- privremenim udomljavanjem životinja
- traženjem udomitelja i sponzora.

Na stranici Udruženja možete pronaći sve potrebne informacije kako stupiti u kontakt s njima i detaljnije informacije o tome kako pomoći.

Životinje imaju svoja prava koja u našoj zemlji nisu ispoštovana. Ponekad se čini da se Udruženje bori s vjetrenjačama. U okruženju u kojem šintori idu toliko daleko da na licu mjesta ubijaju psa vatrenim oružjem, ljudi koji se suprotstavljaju njima na bilo koji način doista i izgledaju kao Don Quijote, usamljeni vitez latalica koji ispravlja nepravde i brani ponižene. Na nama mladima je da ovo ispravimo, da pobijedimo vjetrenjače i pomognemo našem bosanskom Don Quijoteu, Udruženju za sprečavanje okrutnosti nad životinjama "SOS" u njegovo misiji svojim doprinosom i učinimo našu zemlju humanijom.

Čitaonica: Gojaznost

Hvala Bogu pa sam samo debela!

Uistinu, nema iskrenije ljubavi od ljubavi prema hrani

Piše: Damira KULENOVIĆ

(damira.kulenovic@gmail.com)

Problam se javlja u trenutku gojaznosti, odnosno one "umne gojaznosti". Analizirajući mlade ljude koji me okružuju, došla sam do zaključka da ljudi u biti nisu stvarno fizički krupni, to je samo osjećaj pretilosti u našim glavama, jer nam je društvo, okolina i ova svakodnevica nametnula "zdrave, normalne, dopuštene i socijalno prihvatljive" proporcije dozvoljenog fizičkog izgleda. Stoga, nikada nismo ono što jesmo, nego ono čime nas "drže". Koliko je ljudi svjesno činjenice da je javnost samo stara žena, komšinica sa svježim i friškim informacijama. Pustite je da tražišta i mrmlja, jer koliko nam god smetalo šta ljudi misle i kažu o nama, o našem izgledu, ne zaboravimo da što su ljudi mnogobrojniji, u stvari sve manje ima ljudi.

Zapitaju li se gojazni ljudi o kojima pišem koliko su samo sretni i koliko trebaju biti zadovoljni svojim izgledom?! Da li su svjesni koliko na svijetu ima stanovnika koji žive i koji se svakodnevno radaju sa različitim fizičkim i psihičkim nedostacima - a opet su sretni i zadovoljni i opet se smiju - a mi i dalje očajavamo jer eto imamo kilogram ili dva više baš u ovo doba godine. Zapitamo li se kako se osjećaju osobe sa urođenim manama kada se nađu i zateknut u masi, u masi koja ne zna čitati niti jedno pismo, a koja je dovoljno hrabra nasmijati se i područljivo smijati takvim nesretnicima, životnim borcima. I uporedimo li ikada taj osjećaj i onaj naš "umišljeni" osjećaj da ama baš svi vide baš taj "šlauf" preko ma-

**Zapitaju li se gojazni ljudi
o kojima pišem koliko
su samo sretni i koliko
trebaju biti zadovoljni
svojim izgledom?! Da li su
svjesni koliko na svijetu
ima stanovnika koji žive i
koji se svakodnevno radaju
sa različitim fizičkim i
psihičkim nedostacima - a
opet su sretni i zadovoljni i
opet se smiju - a mi i dalje
očajavamo jer eto imamo
kilogram ili dva više baš u
ovo doba godine**

jice i da se smiju upravo nama. Kada sam nedavno razgovarala sa prijateljicom (koja se smatra krupnom osobom) i rekla joj stvari tačno ovim redom kojim ih

i pišem samo je dodala: "Hvala Bogu, pa sam samo debela!"

Nisam za to da se ljudima stavlja brnjica na usta. Treba se pomiriti i naučiti živjeti s time da su takvi kakvi jesu. Stvarno se divim ljudima i prezirem ih zbog svega onoga što su sposobni podnijeti i uraditi. Svaka čast i užas! Kad bi se svaka ludska bol mogla pročitati na ljudskom čelu, koliko li bismo žalili ljudi koji pobuđuju našu zavist.

Naposljeku, svako vidi kako izgledaš, ali ih malo zna ono što jesi. A možda je i bolje tako, zašto i dijeliti sa "neljudima" ono najvrednije iz nas i u nama. Ako znaš da je "Ja" čovjeku sve, ne zadaj mu onda nikada bol.

I kako kaže Alekса Šantić ("Ne pružaj ruke"):

"Ne pružaj ruke! Nemoj biti slugom,
Sujet mrskoj ne čini čudi!
N'jemo, ko st'jena, bori se sa tugom!
Uprkos svemu svijetu gordim bud'i!"

Zašto u BiH

Smrt

Piše: Kenan EFENDIĆ (kefendic@gmail.com)

Gledajući iz sarajevske perspektive proteste hrvatskih studenata, njihov sarajevski kolega može osjetiti zavidnost i još jednom uvidjeti tužnu činjenicu o smrti bosanskohercegovačke studentske kulture i svijesti. Zagrebački, zadarski, splitski, osječki... studenti u duhu šezdesetosmaša zauzimaju zgrade fakulteta i obustavljaju nastavu kako bi ostvarili određene ciljeve koje oni drže važnima, ali ne samo za sebe nego za društvo uopće. Upravo na ovoj činjenici motiva i cilja protesta hrvatskih studenata, odnosno na poređenju motiva rijetkih protesta bosanskohercegovačkih studenata i protesta njihovih susjeda, može se uvidjeti drastična, poražavajuća razlika između demokratske i opštne kulturne razvijenosti bosanskohercegovačkog i hrvatskog, susjednog, tako bliskog društva. Naši studenti protestuju noseći transparente na kojima piše „Hoćemo rok!“ glasno uzvikujući istu parolu... Naivan i u stanje našeg društva neupućen prolaznik mogao bi pomicati kako napredna, mlada generacija Bosanaca i Hercegovaca protestuje zbog poplave turbo-folka i drugih vidova muzike, tražeći povratak vrijednosti rock muzike.

Zagrebački studenti protestuju istovremeno kada i njihove kolege u Španiji i Francuskoj, boreći se protiv komercijalizacije i birokratizacije visokog obrazovanja u vremenu potrošačkog kapitalizma. Sarajevski i zenički studenti protestuju zbog toga što nemaju valjanu diplomu i stručnu spremu nakon trogodišnjeg dodiplomske studija. Hrvatski studenti hrabro prozivaju ministra obrazovanja, rektore univerziteta i dekane fakulteta. Bosanskohercegovački studenti, ako se usude, pred televizijskim kamerama o problemu s kojim su suočeni pričaju na potpuno apstraktan način, ne imenujući ni krivce ni osnovni problem.

Nakon ovog nemilog ali ipak jasnog i tačno poređenja postavlja se pitanje uzroka. Zašto hrvatski studenti razumiju probleme društva, ali i probleme svijeta, u kojem žive i u kojem se obrazuju, a naši studenti se pobune (ako se pobune) tek onda kada su lično oštećeni? Zašto je u pobuni i nekom vidu modernog partizanstva hrvatskih studenata očita jaka i jasna društvena i, što da ne, filozofska, svjetonazorska pozadina pobune, dok je u protestima naših studenata prije svega vidljiv motiv lične, niske i jeftine oštećenos-

nema reakcija na proteste zagrebačkih akademaca?

bosanskohercegovačkog studenta

Zagrebački studenti protestuju istovremeno kada i njihove kolege u Španiji i Francuskoj, boreći se protiv komercijalizacije i birokratizacije visokog obrazovanja u vremenu potrošačkog kapitalizma. Sarajevski i zenički studenti protestuju zbog toga što nemaju valjanu diplomu i stručnu spremu nakon trogodišnjeg dodiplomskog studija. Hrvatski studenti hrabro prozivaju ministra obrazovanja, rektore univerziteta i dekane fakulteta. Bosanskohercegovački studenti, ako se usude, pred televizijskim kamerama o problemu s kojim su suočeni pričaju na potpuno apstraktan način, ne imenujući ni krivce ni osnovni problem

ti pojedinca, notorna neorganiziranost i nedostatak žara i energije mladog čovjeka? Zašto hrvatski studenti imaju muda ismijavati državnog ministra obrazovanja, i to s razlogom, a naši studenti ne smiju uputiti ni najblažu opravdanu kritiku običnom kantonalnom, sreskom ministru obrazovanja? Zašto su hrvatski studenti sačuvali srž i duh studentske kulture i studentske svijesti mlađog čovjeka s otporom prema nesposobnosti i nemoralu vlasti, a bosanskohercegovački studenti traže štelu za ispite dok njihovi profesori po motelima za prolaznu ocjenu seksualno izrabljaju njihove kolegice?

Dati jasan i tačan odgovor koji bi omogućio korake promjene i napretka na ova pitanja, značilo bi dati odgovore na mnoga suštinska pitanja o mrtvili, raspadu i propasti bosanskohercegovačkog ukupnog društva i javnosti. U svim zemljama studenti, odnosno mladi ljudi koji pored znanja i energije imaju osjećaj pravde i dobra, jesu važni čimbenici svih društvenih mijena i procesa. Mol-davsku „twitter“ revoluciju nisu iznijeli pen-

zioneri ili ratni i neratni invalidi. Ispred zgrade u kojoj se održava samit G 20 ne protestuju radnici koji mjesecima ne dobivaju platu nego mlađi ljudi, studenti...

Nameće se preteško pitanje smrти bosanskohercegovačkog studenta. Ili barem pitanje njegove dugogodišnje hibernacije i nesposobnosti da prepozna prave vrijednosti društva, kulture, civilizacije, nauke, demokratije, morale... Bosanski studenti nisu, ipak, toliko mrtvi da ne bi protestovali kada im se ukida aprilski, socijalni (pridjev dovoljno govori o poniranju) rok za ispite, ili kada nakon završenog studija ukapiraju da su zakonom prevareni... Bosanski studenti nisu mrtvi kada u Sarajevu treba spaliti dansku zastavu jer je neki tamošnji dnevnik objavio karikature poslanika Muhammeda, bosanski studenti nisu mrtvi kada se u Banjoj Luci treba boriti protiv nezavisnosti Kosova, bosanski studenti su veoma živahni kada u Titovoj ulici treba proslaviti pobjedu Turske, a poraz Hrvatske na Svjetskom nogometnom prvenstvu, bosanski studenti su snažni i brzi kada

svijet i društvo u kojem žive. Ko je proizveo takvu generaciju mlađih zombija?!

Sadašnji studenti uglavnom su rođeni u drugoj polovini osamdesetih godina prošlog stoljeća, što će reći da su u mašineriju obrazovanja i vaspitanja ubaćeni u toku rata. Sistem obrazovanja i odgoja zasnovan i modificiran u ratu bilježi visoku stopu klerikaliziranosti, nacionalističke ideologiziranosti, poslušnosti svakom vidu nacionalnog, finanskog i vjerskog autoriteta. Sadašnji studenti učili su pisati i čitati, počeli saznavati svijet i život u trenucima kada se društvo ne samo fizički, ratom i smrću, nego i suštinski, ideologijama i političkim ciljevima, raspaldo.

Ali su se istovremeno u Bosni i Hercegovini izgradivala, na ratu, sukobu, strahu i dresuri, nova, paralelna i suprotstavljena, nacionalno i religijski ograničena, zatucana i umrtyljena društva. Čovjek koji je u ratu imao 25, 30 ili 35 godina još može pamtitи drukčiji život, drukčiju svijest i drukčije sisteme vrijednosti, pa ih bez obzira na rat, traumu i patnju može regenerirati i crpiti iz njih drukčiju energiju. Čovjek koji sada ima 20 do 25 godina sav je obilježen ratom, podjelom, mržnjom i zatvaranjem svijesti i razuma u geto jedva-milionskih marginalnih evropskih naroda.

Sistem obrazovanja izgrađen na ratu, nacionalnoj ideologiji i međuetničkoj mržnji ne može nikada proizvesti samomisleće pojedince, jer cilj svakog totalitarizma (a bosanske nacionalne ideologije jesu totalitarizmi) jeste uništiti razum pojedinca i u potpunosti njegov život podrediti „izgradnji i očuvanju nacionalnog identiteta“. Takav sistem obrazovanja, u tako getoiziranom društvu, pod pokroviteljstvom vlasti koja zbog samodržavosti generira konstantni sukob proizvodi nove generacije ljudi koje su spremne dati život i dati mladost ne za ideju opšte slobode čovječanstva nego za ideju izgradnje

se u Mostaru treba potući zbog utakmice između Hrvatske i Turske.

Ali, bosanski studenti jesu mrtvi kada u studentskim domovima nemaju tople vode i dovoljno hrane, jer mediji jedva iz mišljih rupa izvlače predsednike kojekakvih studentskih asocijacija da bi ovi pričali kako su oni, eto, jedni i bijedni... Mislim da mogu proći godine loše hrane i hladne vode u studentskim domovima a da će studenti, upravo žrtve takvog haosa, čekati da im se vlast smiluje.

Ipak neozbiljno je i nepošteno tek tako studentima redati primjere njihovog mrtvila, lijenositi i opšte nezainteresiranosti za

nacije, zamišljene zajednice, kojom manipulira i koju pljačka elita sastavljena od finansijskih moćnika, kriminalaca, političara i vjerskih dostojanstvenika, a akademska zajednica ih otvoreno podržava.

Mogućnost pobune i mogućnost protesta, odnosno svijest o dobru i svijest o zлу, kod generacije sadašnjih studenata je potpuno ubijena ili, nadajmo se, zatučena, pričom (ali i radom) o izgradnji nacije, o žrtvi, o genocidu, o ugroženosti, o lažnoj povijesti, o lažnim ljudskim i nacionalnim veličinama. Sposobnost racionalnog promišljanja i uključivanja u tokove modernog svijeta i korespondencije sa istom generacijom u drugim dijelovima svijeta ubijena je religijskim ograničavanjem na fiksne spoznaje, kočnacne i velike istine, te konstantnim zatvaranjem u male etničke torove.

Sadašnjoj generaciji studenata ugrađen je čip nacionalnog/etničkog i religijskog, preko kojeg se svaka činjenica, svaka spoznaja, svaka informacija prelamaju i preispituju iz pozicije tobožnjeg nacionalnog interesa, iz perspektive suglasnosti određenog mišljenja s religijskom dogmom, i – što je najgore – iz perspektive neophodne kvantitativne, isprazne razlike od tobožnjeg neprijatelja.

Cjelokupni sistem vlasti, u suradnji s religijskim centrima moći i uz zdušnu podršku krupnih kapitalista, učinio je sve da ubije slobodu misli i otvorenost uma u novim generacijama Bosanaca i Hercegovaca, kako bi svi, i vlast i religijski moćnici i krupni kapitalisti, u narednim decenijama imali sigurnu, odanu i stabilnu klijentelu koja i ne zna za mogućnost otpora i pobune.

Akademska zajednica, odnosno intelektualna i univerzitetska elita jednostavno je pristala pothranjivati izgradnju ovakvog zatvorenog anti-društva i odlučila učestvovati u hiperprodukciji odanih zombija. Ako univerzitet nije centar otpora društvenom haosu, ideologiji, moći i totalitarizmu na profesorskom nivou, potpuno jeapsurdno očekivati da studenti ponesu zastavu slobode mišljenja i opšte pravde, jer upravo su ih odgojili i odgajaju profesori koji seksualno iskoristavaju studentice, koji po mišljenje idu u partijske centrale ili raskošne uredske vjerskih vođa, plagiraju kvazi-naučne radove, bogato naplaćujući svoju odanost i uživajući potpuni imunitet pred jedva postojećim pravosudnim sistemom.

U suštini, kratko i jasno kazano, proizvedena je generacija zaglupljenih i nemislećih studentskih masa. Možemo se nadati samo tome da možda upotrebot moderne tehnologije, internetskim povezivanjem sa ostatkom svijeta, utjecajem rijetkih slobodno mislećih profesora i stanjem opšteg haosa dođe do buđenja jedne skoro pa potpuno izgubljene generacije Bosanaca i Hercegovaca.

Dok se ovo čudo ne desi, možemo samo sa zavišću gledati i čitati vijesti o tome kako hrvatski i evropski studenti ulažu svoju mladost u izgradnju boljeg i poštenijeg svijeta. A istovremeno možemo uči u anali globalne i svevremene bizarnosti jer su na sjednicu parlamenta provalili ne studenti, ne mladi ljudi, nego invalidi.

Tekst je preuzet sa portala RadioSarajevo.ba

Putopis: Razglednica iz Mostara

Pozdrav iz afričke zemlje Mostari

Biće bolje neko viče, na papiru mrtvo slovo...
na istoku stare priče, a ni na jugu ništa novo...

Piše: Filip PAŽIN (pazin.filip@gmail.com)

Mostar ili grad slučaj, kako ga mnogi (ne)opravdavaju, nazivaju, zasigurno je jedan od ljepših, ali i posebnijih gradova u Bosni i Hercegovini. Mostar je pravro Bosna i Hercegovina u malom. Svi društveni problemi naše države, kao što su nacionalna i religijska netrpeljivost, sukobi mladih, sučelje različitih kultura i običaja su jače nego bilo gdje izraženi u Mostaru. Iako većinski hrvatski grad, u Mostaru su u približnom broju Bošnjaci, dalje Srbi, pa i Židovi, Ki-nezi i još možda pokojni nesvrstani.

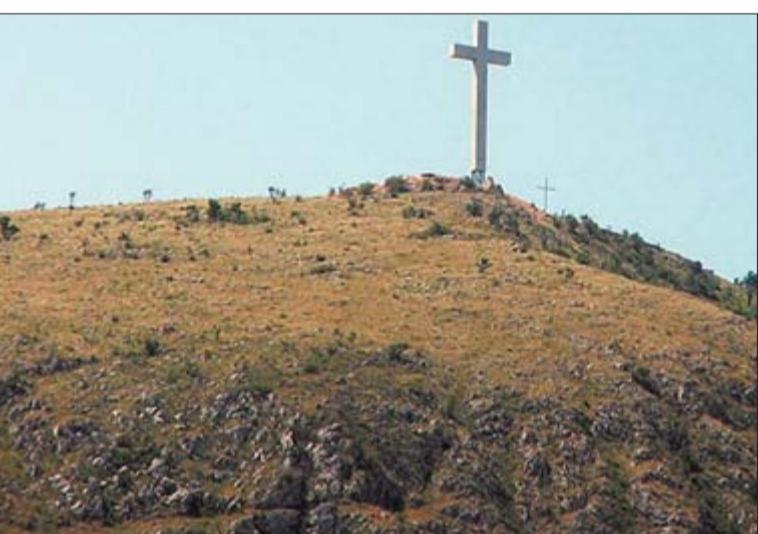
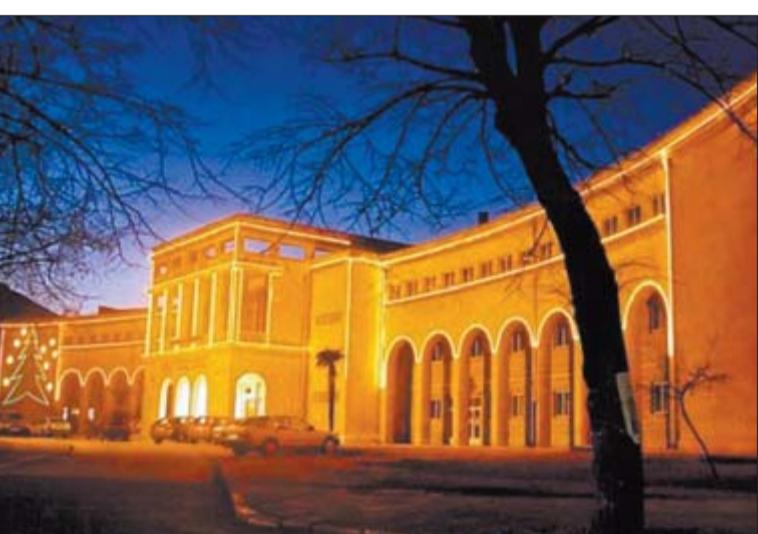
Da je Mostar i po mnogo čemu poseban, to se već odavno zna. Osim što je Mostar podijeljen u glavama ljudi, isto tako je i podijeljen fizički, rijekom Neretvom, koja je sigurno ponos mnogih Mostaraca. Je li i zapravo toliko loše što je Mostar podijeljen na hrvatsku i bošnjačku stranu? Tu podjelu ne možemo ignorirati, istina na jednoj strani većinski žive Hrvati, a na drugoj Bošnjaci i to je činjenica. Na jednoj strani ćete vidjeti jednu kulturu i crkve, a na drugoj drugu kulturu i džamije. Te naše razlike nisu naše prokletstvo, nego naše bogatstvo, jer gdje bi neki stranac upoznao toliko različitih kultura, običaja, religija, nego upravo u Mostaru i sve to na jednom mjestu. I nisam toliko protiv podjele na strane, neka se zna „čije“ je „čije“, jer upravo tako svi očuvamo naš identitet i kulturu, a još kad se neki ljudi ne bi bojali preći sa jedne strane na drugu onda bi sve bilo uredno. Jer kada upoznate druge ljudе, drugu kulturu, onda shvatite da to nije toliko strašno, jer koliko god smo različiti, toliko smo i isti i djelimo, htjeli mi to ili ne, istu sudbinu. Uvijek će biti nekih mladih i neobrazovanih, pa ne bih rekao seljaka jer tim vrijedam seljake, više kao kretena koji će vas napas-

ti negde u mraku samo zato što se druge nacionalnosti i vjere, ali upravo sve svi trebamo boriti protiv takvih da bi nam napokon silni mostovi u Mostaru zaista nešto i predstavljali.

Tu su naravno i navijački sukobi. Ni to nije ništa novo, jer takvih sukoba ima u svim zemljama, ali u nas su nacionalni determinirani pa stoga dolaze na jednu potpuno drugu razinu. Potpuno je normalno podrzavati svoj klub na stadionu, ali zašto se mlatili i vrijedati kasnije? Zašto svaki put na Bulevaru Mostaru moraju biti stotine policajaca i specijalaca da bi zaustavili nerede? Zašto moraju uvijek nastradati pumpice, trgovine i drugi objekti? Radi ćega na desetke ljudi treba završiti na hitnoj? Takvim ponašanjem se ne treba dičiti niti misliti da time branite ponos vašeg naroda, nego ga upravo ponižavate.

Dobro, nije sve tako crno, u Mostaru ima na desetke raznih organizacija, asocijacija, kulturnih dogadanja koja privlače mlade obiju nacionalnosti, koji rade zajedno, ali nažalost nitko ništa ne govori, niti priča o tome, jer uvijek je zanimljivo na televiziji prikazivati sukobe navijača te kasnije posljedice. A ne zabavlja se samo time mostarska javnost, aktualan je i izbor gradonačelnika. Tragikomedija izbora gradonačelnika je ušla već u sedmi mjesec, što nam samo govori kakvi ljudi sjede u Gradskom vijeću, neka ljudi nemaju plaće, a oni će se zabavljati time tko će u sljedeće četiri godine rezati vrpcе i smješati se na otvaranjima novih prodajnih centara. To je baš bitno.

I koliko dugo će ovako biti u najsunčanijem gradu u Europi? I dok Mostar kao grad broji najviše sunčanih dana u godini u čitavoj Europi, čini se da za Mostarce ipak ima više kiše nego sunca. Pa i ne samo za Mostarce nego i za sve građane Bosne i Hercegovine. Pa i ne mora uvijek biti Mostar primjer nečeg lošeg, ako bismo se malo po-

Poze, nebuloze**Stavovi i običaji:** Zapis o vaktu

AI' se nekad dobro pilo!

Kada padne noć, parkovi se iz dr. Jekylla pretvaraju u mr. Hydea, tada na scenu stupaju studenti...

Piše: K. A. & L. A. (communism_fan@hotmail.com)

Sarajevski javni parkovi imaju dva lica, danju osnovci igraju fudbala, mala djeca se igraju na toboganim i ljljama, a penzioneri hrane golubove... No kada padne noć, parkovi se iz dr. Jekylla pretvaraju u mr. Hydea, tada na scenu stupaju studenti.

Unikom od obližnjih marketa se jeftino kupe cuga, rizla i cigare... dobro opremljeni, raznim opojnim sredstvima, mladi su spremni da ostanu budni još jednu noć. Flaše i trava prave svoje krugove, opuštaju ili pak podižu adrenalin svojim konzumentima, koji prije nego počnu obilazit kafane i klubove u parkovima popravljaju raspoloženje.

Raja je dobra, a opijati jeftini, puno jeftiniji nego kod konobara. S novcem, koji bi u kafani potrošili da budete pripiti, u parku ste već pjanji, a onda kod konobara kupujete taman toliko da se u tom stanju i održite.

Svake godine od ranog proljeća, pa do sredine jeseni, parkovi su puni izbezumljenih studenata koji flaši traže dno. Pa ne bi tu nikakvih problema ni bilo kad se bar jedanput svake noći ne bi začuo uzvik: "Evo muriye!". A na taj uzvik bi sljedio sljedeći: "Dajte lične karte, kazna za opijanje na javnom mjestu je 200 KM".

Sarajevski javni parkovi imaju dva lica, danju osnovci igraju fudbala, mala djeca se igraju na toboganim i ljljama, a penzioneri hrane golubove... No kada padne noć, parkovi se iz dr. Jekylla pretvaraju u mr. Hydea, tada na scenu stupaju studenti

"200 KM!" Kako to samo odzvana u glavi, većini studenata je to misaona imenica, pa da imaju 200 maraka ne bi se opijali u parkovima. Prije dvije godina, toga nije bilo, tada su murjaci samo tjerali one koji su se opijali u parkovima kraj naseljenih zgrada, a ni njima nisu pisali nikakve kazne.

Na pitanje zašto sad odjednom toliko progone raju koja cuga u parkovima, drot odgovara: "Pritisli oni odozgo nas, pa i mi sad moramo vas". Kratko i jasno, pritisli ih oni odozgo, oni isti koji bi odavno trebali ležat' u buksi i plačat' milionske kazne, od jadnih studenata traže 200 maraka, zato što se bez ikakvih zlih namjera provode na javnom mjestu.

Ima dosta onih koji su platili tu kaznu, mnogi su i po dvadeset

noći postili i apstinirali od parkova, no tog duga su se riješili. Bokvalno su prevareni za 200 KM, jer neologično je da na ulici slobodno smiješ biti pjan, ali ne smiješ biti uhvaćen u samom činu opijanja. Po kojoj logici se donose ti prevrantski zakoni? No kako kaže staro engleska poslovica: "If you cheat me once, shame on you, but if you cheat me twice, shame on me". Studenti su pametniji i od zakonodavstva, a od muriye svakako, za svaki problem se pronađe rješenje.

Poučeni lošim iskustvom svojih "prevarenih" kolega, ostali su se dojetili, pa sad u flaše od sokova ili prazne limenke sipaju svoj alkohol. Tako se često mijesaju rum i kola, vodka iifanta ili se u limenku od orangine sipa pivo. Baš nas zanima koji će to drot zavlačit' nos u naše flaše, pa čak i da zavuče, kako će dokazati da Coca Cola Company nije greškom stavila vodku u sok?

Tako se nakon plaćenih kazni i murijske euforije da je zakon iznad studenta, opet ravnoteža uspostavlja. Sve je opet po starom, murija nas može otjerat' sa javnog mjeseta jer nakon 23 h smetamo stanašima obližnjih zgrada, ali nam ne može zabraniti da se ljudski napijemo na tom istom javnom mjestu. Na kraju kraljeva, njihov je posao da nas pokušaju prevarit' na plaćanje kazne, a naša je dužnost da im većom domoslijatošću i snalažljivošću vratimo.

Teorija zavjere**Oni dolaze:** Neko nas

Enjoy life, enjoy BiH

Piše: Džemil BOŠNJAK (onaubih@gmail.com)

Vjerujem da je svima već dobro poznat novi, sada već stari, "Reality show OBN Star Model by Dejana Rosulja" ili kako bi se spomenuta dama sama predstavila: "... by Dejana Losuljaš! Naravno, nije riječ o ismijavanju već 'kvalitetnim' vokalnim sposobnostima, kako cijelokupne televizije OBN ("Open Broadcasting Network"), tako i gotovo svakog voditelja ove televizijske kuće, pa i Dejane, kojoj je pripala čast da realizuje upravo ovaj šou. 'Možeš misliti?!' Uopće nije bitno što kažete... bitno je da dobro izgledate, da imate proporcije 90-60-90 (ma oprostili bi Vam i malo prekoračenje) i možete biti novinar na ovako prestižnoj televiziji.

Koliko su građani 'ozbiljno' shvatili ovaj šou, pokazuju upravo djevojke koje učestvuju u istom. Osim što izgledaju 'nikako' ili 'svakako', (ne)razmišljaju još bolje; na pitanje žirija jedne od djevojaka šta misli koja od učesnica joj je najveća konkurenca, ona odgovara: "Pa nijedna, sve smo iste..." Nakon čega se žiri zabrinuo i postavio slijedeće pitanje: "Ako ste sve iste, kako ćemo mi onda izabrati najbolju i naljepšu", intelektualac odgovara: "To je vaš problem". Mislim da su dva pitanja bila i previše za jedno SAMO divno lice (zavisno o ukusu), no ocjenjivači su spremili još dva dubokoumna, stresna i veoma zahtjevna pitanja. Pitanja tipa: da li je djevojka razmišljala o svojim manama i vrlinama? A uz priličnu pauzu uslijedio je stručan i diplomatski odgovor: "Nisam razmišljala".

No, nije sve tako crno... Uragan raskoši i blještavila tek sledi: žiri u stalnom sastavu zvijezdica OBN televizije. Dejana Rosuljaš, kilogram, uh sorry, dva kilograma šminke, koja svakim migom oka klimne i glavom, svakim klimom glave mahne i -BEEP. Slavni, "puno-mesno-usni", Emerik Gudelj. Poznat u narodu kao jedini gay sa licem neandertalca, koji kao i njegove kolege poput Jana Štedula (također, poča-

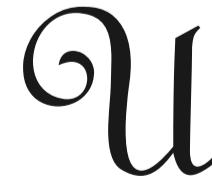
**DRUGI
čin**

Fenomeni:

Mahala

**Najzahvalnija
odgojno-obrazovna
institucija**

Piše: Haris DEDOVIĆ (haris_dedovic@hotmail.com)

današnje vrijeme jako često, na raznim mjestima i u raznim okruženjima, možemo čuti kako se ljudi svih vrsta, uzrasta i ko zna kojih sve različitosti, žale na mahalu, mahalanje i mahlaske priče. Npr. "Jooooj što ne mogu one Ramize, ona mora sve da vidi i da ispriča, ma to je da ne povjeruješ. K'o da ništa drugo ne radi, nego samo prati ko šta radi, s kim se viđa, kud' hoda." Da. Svi smo mi mrzili neke kojekakve komšije i komšinice, poznanike i poznanice od roditelja, rođake, rodice, tetke, dajdžinice, zbog toga što bi nas kao pripadnici CIA-e ili KGB-a, redovno vidali onda gdje i kad najmanje treba i naravno, redovno ispostavljali izvještaj našim roditeljima. Primjerice: sa cigarom u ruci, sa pogrešnim društvom, u šetnji sa školskom simpatijom (kod djevojaka, je to najčešće pravilo problem)... No, kad se malo bolje i dublje zamislimo postavlja se pitanje: možemo li reći da je to bilo loše, neljudski, krajnje hinjski od njih?

posmatra, neko nas stalno gleda

O(formljena)B(ruka)N(ašminkana) televizija

snog člana žirija), Vinka Štefanca, nimalo zanimljivog kuvara Vjeke Kamera i ostalih nerealizovanih zjezdica hrvatskih 'realiti šauova' glumataju i samo loše glumataju vodama i stazama ustajale nam televizije. Posljednji član nezustavnog i zanosnog žirija, ali nimalo zaboravljen, fotograf je OBN televizije Dejan Vekić.

Ali OBN televizija ("Oformljena Bruka Našminkana" televizija) ima stvarno svoje kvalitete i dobro 'namazane' propagatore. Ne zaboravimo poznatu bosanskohercegovačku Paris Hilton Hanu Hadžiavdagić, koja se, kao učesnica šou-a "Debeli matera", nadasve podrugljivo i užasmom pokretima tijela i različitim izrazima lica, ismijavala hendičepiram oso-bama zajedno sa kolegama Martinom Kordić i Marinom Ivanović; Stokom. Svaka im čast, to je stvarno NEjudski!

Za kraj sam ostavila emisiju koja je i prikazivana u kasnim noćnim satima, 'Tarot majstora' Milana Radonjića. Super emisija, glup narod. Samo neki od njegovih genijalnih savjeta: "Da bi Vam krava ostala trudna, morate navući četiri čizme na četiri noge Vašem biku i nema problema, Vaša krava će da zatrudni" ili "Zamotajte se u tepih" kad se naina žena zamotala, počela je da vrišti "Šta ću saaaaaad???", vrsni vidovnjak joj je rekao "Pa, odmotajte se!". Skandaloznom informacijom trenutno se smatra činjenica da je OBN televizija kažnjena sa 10.000 KM zbog Milana tarota - zbog kršenja Kodeksa o emitiranju RTV programa na zahtjev opamećenih i onih koji su to uvijek bili, gledatelja.

Nadamo se da će se oni i dalje ponizno smješkati, jer i sami znaju koliko su to (ne)profesionalno radili, a tako i zarađivali, pravili grafikone i tabelice na kojima stoji da su najgledanija televizija, jer ova televizija je stvarno nešto čovečansko koje ima svoje loše, lošije i najlošije sadržaje - jeftine fićiriće.

Il' je vedro il' oblačno

Kako funkcioniра mahala

I tako idući pogrešnom stranom života, rijetkima se posrećilo (mogu slobodno reći posrećilo) da postanu okorjeli kriminalci koji imaju poslove na visokom nivou, velike zarade, dobra auta i možda najvažnije izvikanu ličnost i stvoreno "ime" zbog čega je to sve i krenulo...

Hrhološki ćemo pogledati prošlost ljudi kod kojih su utvrđeni teži oblici devijantnog ponašanja i pogledati šta bi bilo sa mnogima da nije bilo mahalskih priča. Kod djevojčica je problem oko stvari kao što su momci, dužina (tačnije kratkoća) izlaska, okruženje odnosno društvo u kojem se kreću... Većina ih je već u najranijim danima mладosti ili čak djetinjstva pokušavalo na razne načine da dođe do "frajera" (koji u toj dobi nije ništa drugo osim dijete kao i ona sama) koji je predmet njenih dugih razmišljanja, razgovora sa pri-

Vjekoslav Kramer

Dejana Rosuljaš

Emerik Gudelj

Vinko Štefanac

jateljicama i neprospavanim noći. Idući dječjom ne-upućenošću posezale su za stvarima kao što su izlagivanje da imaju čas ili dva više, probu hora, literarnu sekciju i tomu slično, da bi ostale na igralištu i gledale kako njihov "Ronaldo" razbija protivničku ekipu svojim "do tada neviđenim" potезимa fudbalskog velemajstora. Nakon završetka utakmice i sitnih dječijih pokušaja da se dođe u kontakt, nekad je i uspjevalo. Potom je slijedio odlazak iza škole, u neki prostor oskudnog osvjetljenja, ili bilo gdje da se sakriju od očiju drugih. Na tom skrovitom mjestu događali su se sitni oblici penetracije koji su u raznim društvinama imali šifrirana imena. Kada ne bi bilo "šmekanja" roditeljima i ostalih omrženih mahalskih priča, te djevojčice bi onda opet zaluđene dječijom neupućenošću i zaljubljenosti u školskog man-gupa koji je, naučen iskustvima starijih školskih zgubidana, znao kako te stvari idu dalje i dalje, kretale tim putem koji ne vodi u najsjetljivu budućnost. Nakon prvog išao je drugi, zatim malo stariji i tako dalje i tako dalje. Poslije već doživljениh iskustava te djevojčice bi postajale promiskuitetne djevojke, čije mlado sedamnaestogodišnje lice i tijelo (najčešće upakovano u odjeću u stilu prekodrinskih pjevaljki) možemo vidjeti kroz prozore novih "Bengi", "Mečki", "Alfica"... Kakav je njihov dalji životni razvoj možete prosuditi sami. Sve je, samo ne kako treba.

Kod muškog dijela populacije tj. kod dječaka, bi to išlo sličnim slijedom akcije i reakcije, ali u drugom fahu. Dječaci bi kao mali školski predvodnici svojih razreda ili okupljenih grupa "opasnih" momaka dokazivali svoje sposobnosti u prvim tučama. Uz huškačku propagandu starijih besposličara i "okološkolskih" spadala oni su se izdvajali od drugih time što bi "skupili petlju" da se "zalete prvi", da "zakuhaju" sa drugim razredom ili grupom dječaka, da maltretiraju "debile"

(mirne momke, koji najnormalnije uče i bave se nekim, nijima zanimljivim aktivnostima), te tako pokažu svoju nadmoć i sposobnost da pristupe toj klasi ljudi koji misle da su "kulieri", dok ih ostali dio normalne populacije ljudi naziva, delikventi, klošari, kriminalci... Poslije su dolazile su sitne krađe žvaka u prodavnici, voća sa tezgi, sitne otimačine kao što su markica ili dvije od nekog normalnog dječaka, a u današnje vrijeme i djevojčice. Nakon tih raznoraznih pokušaja da se postane "neko" u toj pokvarenoj sredini, logičkim slijedom događaja u život jednog dječaka ulazili su i teži oblici fizičkog konflikta, zatim i prva iskustva sa alkoholom, drogom... I tako idući pogrešnom stranom života, rijetkima se posrećilo (mogu slobodno reći posrećilo) da postanu okorjeli kriminalci koji imaju poslove na visokom nivou, velike zarade, dobra auta i možda najvažnije izvikanu ličnost i stvoreno "ime" zbog čega je to sve i krenulo... Njihovo ime se spominje u kuloarima istih mlađih ljudi kakvi su i oni nekoč bili. Oni su našli sreću u nesreći, a ovi ostali (kojima se nije "posrećilo") završavaju svoje živote, kao niko i ništa, te i dalje sanjaju o stvarima kakve ovi imaju i još uvijek sjede ispred škole i hvale se kako su odrasli sa tim kojima je "kašika upala u med".

Sada, gledajući realno, velika većina djece je prolazila je kroz takve situacije u danima kad je to trebalo da se prođe. Većina se barem nekad našla u takvom pogrešnom društvu. I mnoge od nas spašava mahala, a da mi nismo ni svjesni toga. Roditelji saznaju podatke koji se njima ne sviđaju, određuju nam kazne u raznim oblicima, a nerijetko se i batine dobiju, pa nam to više ne pada na pamet.

I sad ja pitam, šta bi bilo od te većine nas, da nije bilo neke naše mahalske "Ramize", "Marije" ili "Behije", pa da kaže: "Eno, Mirko, sina/kćerku, sam ti vidjela sa onim, malim Hamidom, Boga mi se o njemu ne priča baš sve najbolje"?

Pažnja, čita se!

Druže Tito, mi ti se kunemo!

Nostalgične priče

Piše: Mirnesa FATIC

(mirnesa.fatic@gmail.com)

JOSIP BROZ TITO (rođ. Kumrovec, 7. svibnja 1892. - Ljubljana, 4. svibnja 1980) je bio hrvatski i jugoslavenski političar, jugoslavenski državnik i komunistički vođa. Član KPJ od 1920. Od godine 1937. njen organizacijski, a zatim i glavni tajnik (unazivlju partije: organizacioni i generalni sekretar). Organizator i neprkosnoveni vođa Narodnooslobodilačkog rata 1941.-1945. Neprkosnoveni vođa SFRJ tijekom 35 godina - tako barem kaže Wikipedia.

Za mene kao Titinog pionira, Tito je bio puno više od toga. Bio je simbol rada, poštovanja, bio je crvena petokraka, plava kapica i crvena marama. Bio je moja zakletva, a moram priznati, ponekad i moja psovka. Kada sam te davne 19... i neke postala pionir, nisam bila tačno svjesna šta to znači. Znam da je bio naporan dan, dan kada sam moralna biti „ispeglana“ i kada je moralno biti sve na svom mjestu i bez klikera u džepovima. Kada sam davala zakletvu, Tito je već bio 2 godine mrtav. Ali se ceremonija i davanje zakletve održavalo kroz godine.

Sad, godinama kasnije s ponosom kazem: „Eh, ja sam bila Titov pionir“. Današnja omladina ništa ne može reći, a šta bi i rekli kad i ono što kažu ne vrijedi. Tito je bio ikona svoga vremena, ali i danas za neke koji se sa velikim ponosom i ljubavlju sjećaju tih prošlih vremena.

Ime TITO uzeo je po izlasku s robovi davne 1934. godine. Ovo ilegalno ime je kasnije i zadzao, a do tada se koristio drugim ilegalnim imenima kao što su Valter, Stari itd. Tito je bio vođa Jugoslavije, ujedino je Srbe, Hrvate, Slovence, Mađedonce, Bosance. 4. maj je bio početak kraja tog zajedništva. I

danasm smo svi razdjeljeni i proći će još dugo vremena dok opet budemo tolerisali jedni druge.

Sjećam se iz priča svog dede koji je bio Titin partizan, da je to vrijeme bilo vrijeme pjesama, igara, ali i dobro organizovanog rada. Govorio bi deda: „Najbolje vrijeme, zlatno vrijeme“. Gdje su se cijenile škole, i gdje se cijenio rad. Gdje nije bilo štela i veza. Sada svega ima ali nema osnovnih vrijednosti, drugovi i drugarice. Te su vrijednosti bile glavni temelj SFRJ koja je bila jaka i jedna od vodećih sila.

Tito je bio omiljen ne samo od naroda kojem je bio predsjednik, nego i od brojnih osoba iz kulturnog, muzičkog i filmskog javnog života. Njegovo omiljeno mjesto za odmor su bili Brijuni (Brioni), ujedno je ovo mjesto pa i cijelu Istru učinio poznatom cijelom svijetu. Tu je imao svoju veliku rezidenciju i često su ga baš tu mogli vidjeti u društvu slavnih glumica. Ali njegova najveća ljubav ipak bila je Davorjanka Paunović. Davorjanka Paunović postala je najprije Titova tajnica i kurir, osoba posebnog povjerenja, a potom i njegova ljubavničica i najveća ljubav njegova života.

U ratu je bila stalno pokraj Tita, imala je ratni nadimak Zdenka. Svađala se s Titovim najbližim suradnicima, izazivala incidente, no Tito ju je stalno branio, govoreći da ništa ne može jer je voli. S Titom je dočekala kraj rata, ali je tuberkuloza uzna predovala, pa je Davorjanka Paunović umrla 1. svibnja 1945. godine, a Tito ju je dao pokopati. Ali ne na nekom groblju, nego usred vrtu svoje službene rezidencije u najotmjenijem dijelu Beograda, na Dedinju. I to zato kako bi mogao stalno obilaziti njen grob.

Jovanka Budislavljević Broz (Pećani, Hrvatska, Lika, 7. prosinca 1924.), jugoslavenska partizanka i udovica bivšeg predsjednika SFRJ Josipa Broza Tita. Bili su u braku od 1952. do njegove smrti 1980. Imala je čin majora JNA. Danas živi u kući u Beogradu. Iako joj je većina imovine nacionalizirana, ima obilnu mirovinu.

Koliko je živo sjećanje na Tita govore brojne posjete mjestu Kumrovec. Inače mjesto gdje je Tito i rođen. Kao i mjesto gdje je sahranjen u Beogradu u Kući cvijeća. Pa brojni drugi spomenici u čast Titinih partizana te bi-

Danas TITA smatraju svecem, drugi zločincem, no svi imaju neko mišljenje o njemu i znaju za njega, a to je ono što ostaje.

Priča koja je započela u Kumrovcu 1892., a završila u Ljubljani 4. maja je priča koja se i dalje priča. Moja priča se dalje nastavlja

taka na Sutjesci, Neretvi

Danas TITA smatraju svecem, drugi zločincem, no svi imaju neko mišljenje o njemu i znaju za njega, a to je ono što ostaje. Priča koja je započela u Kumrovcu 1892, a završila u Ljubljani 4. maja je priča koja se i dalje priča.

Moja priča se dalje nastavlja. Moje vrijeme još nije došlo. Za Tita ono je davno došlo, pa i za mog dedu. Moje još čeka da dođe. A kada dođe, ja ću biti umrli Titin pionir.

„Druže Tito mi ti se kunemo da sa tvoga puta ne skrenemo!“ Ali drugovi i drugarice skrenuli smo. Ili bolje rečeno skrenuli su nas. Kome se danas omladina kune i u šta vjeruje. Ostaju samo starije generacije da se prisjećaju prošlih dana. Ali i takvih je sve manje. Mada, nešto mi kaže da TITO nikada neće proći.

I za kraj zapjevajmo drugovi i drugarice, ipak to je bilo vrijeme, kako reče moj deda, pjesama i igara.

„Najbolje vrijeme, zlatno vrijeme...“
Druže Tito, ljubičice bela,
Tebe voli omladina cela.
Tebe voli i staro i mlado,
Druže Tito, ti narodno blago.

Piše: Renata DUJMUŠIĆ
(stopplayinggod@gmail.com)

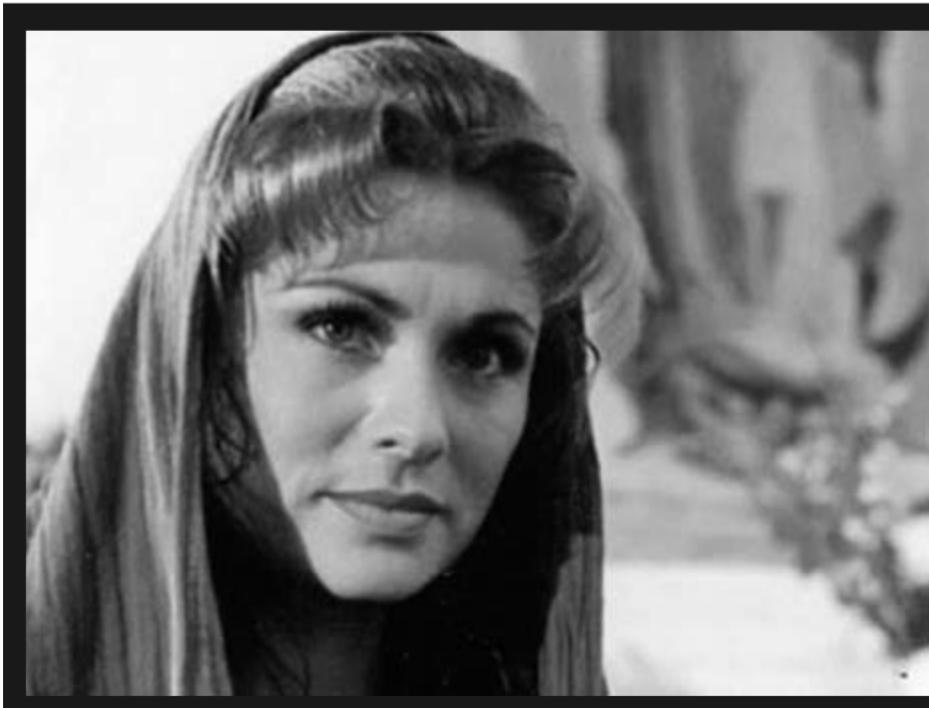
oliko samo besmisla ima u ubijanju. A još više u ratovima. Dvije strane se bore. Oko čega?

Komada zemlje? Hrpe novaca? Otadžbine? A planetu nam je ogromna. Mjesta za sve. Ona nam je otadžbina. Granice su stvorili ljudi. Stvorili su države. Stvorili su novac. Valjda su mazohisti u dubini ono malo duše što im je ostalo.

Jeste li znali da se novac stvara od zraka? Svjetska banka ga iznova i iznova stvara kako bi pokrila kamatu na... novac! I onda ga stvara iznova i iznova, jer treba pokriti kamatu i na taj koji je stvoren da bi se kamata pokrila... I tako unedogled. A kad na taj način promatraste stvari, zapitate se zašto je taj komadić papira toliko bitan. Da li je život bitniji od njega? Da li su uništeni gradovi bitniji od njega? Da li su zagađene rijeke, zagađena voda koja nam je potrebna za život i opstanak, a koja se zagađuje jer je velikim korporacijama teško odvojiti mali djelić velikog bogatstva za odlaganje otpada, bitniji od papirića na kojem piše neka glupa brojka koja mu daje vrijednost? Iima neki žig, koji ga razlikuje od ostalih papira.

Toliko novca. Ali bitnije je pokriti kamatu. Svjetskoj banci koja slaže novce na račun u obliku običnih brojki, sa mnogo nula, nego nahraniti gladnu djecu u Africi. Sprječiti njihovo umiranje. Bitnije je platiti ogromne sume novca za izradivanje oružja za masovno ubijanje, nego izgraditi škole i domove dostojeće čovjeka ljudima u Africi ili bilo gdje gdje je to potrebno. Bitnije je planirati kako ubiti čovjeka, nego omogućiti čovjeku da živi.

Ali valjda su to ljudi. Pokvareni i sebični. Razumljivo je da žele sebi poboljšati život, učiniti ga što udobnijim. Ali dokle ide granica udobnosti? Dobra kuća, dobar auto, na stolu šta ti srce poželi? Ili... Dobre kuće, dobri auti, na stolu

Iza dvogleda: TV sapunice

Moderne bajke

Piše: Filip PAŽIN (pazin.filip@gmail.com)

Svi se zasigurno još sjećaju kulturnih serija kao što su Esmeralda, Marisol i one dvije bliznakinje se što se mlate oko istog momka. Iako smo daleko napredovali što se tiče TV programa, sapunice već godinama zaokupljaju tv program i baš smo kad smo mislili da ih već sve napamet znamo i da znamo kulp po kojim idu redatelji iz Meksika nas uvijek uspiju iznenaditi nečim novim.

Zasigurno su sapunice zasluzne što ćemo u životopisu za posao staviti da po-

malo pričamo španjolski. Ili su možda one krive što neke djevojke još vjeruju da ih negdje čeka neki ljepotan na bijelom konju koji će ih spasiti iz ralja siromaštva i usrećiti. Tipična TV sapunica, barem ona meksičke proizvodnje, se svodi na dva glavna lika. Prvi lik je siromašna djevojka, koja vazda plače, trudi se u životu, ide redovito u Crkvu, ali se kasnije po sjenu ljubaka sa svojim bogatim momkom. Taj drugi lik je neki pošten bogataš, on je dobar, neiskvaren iako su mu roditelji zli monstri, on je nekako ispašao jako dobar i pošten. Njegova majka je uvijek zla, kao i otac, i oni se svim silama trude da njega razdvajaju od njegove drage, ali siromašne djevoj-

Drugi ugao: Pošasti modernog doba

(Inspi)Raci(j)o

Lakše je ne razmišljati o tome... Sami stvari ne možemo promijeniti...

Jeste li znali da se novac stvara od zraka?
Svjetska banka ga iznova i iznova stvara kako bi pokrila kamatu na... novac! I onda ga stvara iznova i iznova, jer treba pokriti kamatu i na taj koji je stvoren da bi se kamata pokrila... I tako unedogled. Život se ne vrti ako nema novca.
Čovjek je rob. To što slobodno hodamo, to je samo prividna sloboda

hrpa novca? I pojedinci zgrnu tu hrpu, toliku da neki moraju živjeti od korice hljeba dnevno. A neki ni ne uspiju preživjeti to "dnevno". Ne trebaju bogataši osjećati krivicu što im je sudbina podarila takav život. Ali ko je sudbina da određuje ko će umrijeti u drugoj godini života na rukama svoje majke, a ko u devedeset drugo u rukama mlade, pohlepne ljubavnice? Je li iko upoznao tu sudbinu? Ako je ikad sretete, recite joj da se priča da je kurva. Recite joj da su joj moralne vrijednosti daleko ispod moralnih vrijednosti ljudskog roda. Iko je ona da odlučuje o životima moralnih od sebe? A možda i mi da se zapitamo kakav je to naš moral, kakva je to naša duša kada neko nižeg morala kreira put našeg života?

U životinjskom svijetu postoji hijerarhija. Lanac ishrane. Teritorija. Iako smo razvijeniji od životinja, imamo razum i taj jedni moral, ne razlikujemo se puno od njih. I mi imamo svoju hijerarhiju, lanac ishrane i teritorije. I mi nekog drugog smatramo nižim od sebe jer je... Cigan (nećemo se sad pretvarati da ih zovemo Romima u situacijama kad mislimo da smo na vi-

šoj razini od njih). Neobrazovan. Prljav. Mlađi. Punker. Narkoman... (Ovdje bi trebalo stajati puno više od tri tačke jer bi se ovaj niz mogao nastaviti mnogo više nego što možete zamisliti.) I mi se hranimo drugim ljudima. (Doduše, neposredno, jer ipak, ljudi smo.) Uzimamo im dostojanstvo izgrađujući svoje. Uziamo im hranu iz usta bacajući okrajak hljeba jer je ustajao. Uzimamo im zrak jer nam je teško prohodati pola kilometra do tržnog centra, pa moramo automobilom, jer valja se vratiti nazad pola kilometra noseći četiri pune kese hrane, kozmetike i kućnih potrepština. Neki će reći – i sebi uzimamo zrak. Epa, neki će biti u pravu. Jer, ko kaže da oni koji nisu u mogućnosti da drugima uzimaju zrak, jer nemaju automobil; ili da drugima uzimaju hranu jer im je nerijetko jedini komad hljeba kojeg se domognu okrajak; ne bi činili upravo isto da jesu u mogućnosti?

A čovjek je tako genijalno biće. Ili se samo čini tako. Jer dok je živio bos i polu-gol i bavio se lovom i ribolovom (da se razumijemo, i danas se ljudi bave lovom, ali na druge ljudi; i ribolovom, ali na

žene), zrak je bio čist, voda je bila čista, a sunce je zdravo grijalo. Kad je čovjek počeo pokazivati svoju genijalnost, stvari su se malo promjenile. Osim već spomenutog lova i ribolova, sve je teže disati, voda će se uskoro početi prodavati (uskoće se i život početi prodavati), a na sunce ćemo izlaziti u specijalnim odijelima kroz koja UV zrake neće moći prodrijeti. Čekajte malo... Jel mi to pričamo o genijalnosti? Hm...

Dali nam je potrebna promjena? Jeste. Ali ko je toliko genijalan (a vidimo o kakvoj se genijalnosti radi) da je smisli i napravi? Ko je toliko nesebičan da život posveti tuđim potebama umjesto svojim? Hajde da ne razmišljamo tako daleko i da prestanemo pričati o promjeni cijelog svijeta. Razmislimo o promjenama koje su nama potrebne. Razmislimo o našim životima i životima ljudi koji su oko nas. Šta želimo postići? Ugleđ. Ljubav. Obitelj. Sreću. Zdravlje. I novac. Jer od ljubavi se ne živi. Čak ako se i nazarilo malo genijalnosti u cijeloj priči, sad je nestala. Vratili smo se na početak. Na novac.

Budimo realni. Život se ne vrti oko... Život se ne vrti Ako nema novca. Čovjek je rob. To što slobodno hodamo, to je samo prividna sloboda. Jer, da smo zaista slobodni, sutra bismo otputovali na drugi kraj svijeta ako to želimo. Ali ne možemo. Jer nam naš gospodar to ne dozvoljava, naš račun u banci...

Razmišljajući ovako... možemo u nedogled. Ali lakše je nerazmišljati o bitnim stvarima. Lakše je razmišljati kako nastaviti robovati i skupiti novac za novi mobitel jer stari ima kameru od 3.0 Mega pixela, a izašao je novi od 5.0. Izašao je još noviji od 8.0, ali mi nismo pohlepni. Dovoljan je onaj od 5.0. Imao imamo fotoaparat od 8.0, ne treba nam i na mobitelu...

za plačljive

ke. Kako to inače biva roditelji su mu namjerili neku drugu ljepotici, koja je iz ugledne obitelji isto tako je i bogata, ali je neobično zla i toliko zaljubljena u njega, da bi i ubila, samo da on bude njen. I tu počinje radnja. Milijun zapleta, ubojsava, padanja niz stepenice, plaća, plaća i nepravde i sve to zbog ljubavi. Moždani mislit.

I nakon 256 epizoda, nakon svih nedacija, svi zločesti tipovi umru ili završe u zatvoru, neki se čak i preobrate, a njih dvoje, siromašna djevojka i bogati momak, završe zajedno, vjenčaju se i žive sretno u ljubavi do kraja života.

Sapunice su sve ono što stvarni život nije. Bogate obitelju su jednostavno boga-

te, nitko ništa ne radi, samo se motaju po kući i svadaju gdje god stignu, pa koriste fraze tipa „odakle ti pravo da dođeš u moju kuću“ ili „izlazi iz moje kuće“, ili „što ti radiš u mojoj kući“ ili „ovo je moja kuća, ti ovdje ne pripadaš“. Osim što su svi bogati i ništa ne rade, isto tako nam ove serije govore kako je ljubav vječna i kako prevladava sve zapreke. Nekad se mislio da samo usidjelice i besposlene žene gledaju ovaj tip serija, ali i muški dio publike voli pogledati tko je koga i zašto. Izgleda da svi potajno vjeruju u vječnu ljubav, romansu na seoskoj travi, sreću i dobar brak. Istina je daleko od ovoga.

Nikoga ne čeka neki bogat i pošten

Čovjek bi pomislio da smo toliko napredovali da smo prevazišli meksičke sapunice. No, izgleda da to i nije baš tako. Osim što nas sa TV ekrana i dalje bombardiraju Maria i Rikardo, izgleda da TV sapunice i dalje bilježe solidnu gledanost

momak niti lijepa radišna djevojka, ali izgleda da se svi potajnu nadaju ovome. Možda se upravo zato nakon mora meksičkih i američkih sapunica, počela razvija i naša balkanska sapunica. U Hrvatskoj već niz godina dolaze sapunice, koje bilježe odličnu gledanost, čini se da obitelj koja za doručak svaki dan jede pršut, je sve ono što smo ikada željeli. Ista situacija je i u Srbiji, dok kod nas u BiH još nije proradila proizvodnja sapunice. Kod nas više idu neke humoristične serije koje ismijavaju našu tragikomičnu stvarnost, a i za sapunice vjerljivo nema para, gdje bi našli neku dobru vilu za snimanje ili kavijar za

Notni zapisi: Umjetnost

The Trash Show must go on...

Piše: Erna KLJUČIĆ (erna_goga@hotmail.com)

The Trash čini skupina momaka iz Tuzle. Iza sebe imaju već 40 pjesama, koje izgleda nećemo čuti kako se vrte po radiostanicam lijepe naše ili šire jer "pare nisu problem, para nema"

dao je. Vremenom, našla se tu jedna stara gitara i Osman je započeo sa građenjem svoje karijere i lagano zakoračio na put prema svom cilju. Vremenom su mu se priključila i ostala dva člana. Ovaj trio ne svira obrađene pjesme. Prave isključivo svoj, "domaći" proizvod, sa naglaskom da su svi tekstovi na engleskom jeziku, što možda dodatno govori o angažovanosti ovih momaka na svom "projektu". Oni ne sviraju honorarno, njihov rad je isključivo ljubav prema muzici. Traže samo šansu da se dokažu. Izgleda da nije dovoljan neki talent show na TV-u da bi se pravi talenti progurali, potrebno je puno više.

Nastupali su na Tuzla wave-u (august, 2008.), odsvirali samo 4 pjesme i osvojili su drugo mjesto. Iako su svirali sa posuđenom opremom, o njihovom nastupu pričalo se dugo nakon završetka ovog eventa.

Njihove pjesme su socijalnog karaktera. Iako su oni poslijeratna djeca, posljedice itekako osjećaju.

I nije ovo ništa novo. Svijet se nastavlja vrtjeti, oni idu na probu u nekom iznamljenom prostoru, stvarati nove singlove i nadati se boljem.

Možda, neko, nekad...

doručak. Možda u nekog političara.

Iako smo itekako svjesni da su te sapunice daleko od stvarnosti i iako je život mnogo teži od onoga što nam serviraju na tv-u dok dvoje mlađih doktora rade delikatnu operaciju srca i razgovaraju o vezama i ljubavi, kao da kuhaju ručak, ne gledajući uopće što rade pacijentu. Svi smo mi gledali te sapunice dok smo bili djeca, sada smo prerasli na američke tv serije, bile to drame ili kriminalističke ili pak humoristične (npr. CSI, Uvod u anatomiju, Prijatelji), sve one daju iskrivljenu sliku života, nemoguće svijet gdje je sve lako, gdje imate stan u New York-u, a nema nitko nikakvog posla, gdje ste svi zajedno i sve je lako.

I to nije toliko loše, tih 30-minuta, između reklama, nam da šansu da pobegnemo od stvarnog svijeta i stvarnih problema, pobegnemo u svijet gdje je sve lako i lijepo, ili to ili da opet u ruke uzmemu Crvenkapicu ili Pepeljugu.

Fenomeni: Globalizacija jezika

Gospodin Razboriti

Dosadno dugo sarajevsko jutro

Piše: Dženan KARIĆ
(dzenan@shl.ba)

Tog jutra virus o kojem sam prethodnih dana na talasima svog omiljenog radija svakodnevno slušao gotovo episka naricanja nadobudnih voditelja zakucao je i na moja vrata. Zakucao i zakovao me za moju postelju. Kišem, kašljem, razmišljam da kojim slučajem sinoć nisam zaspao na šinama i bio predmet trenja od strane šarenih gradskih tramvaja, jer, ako nisam, čime objasniti ovaj osjećaj pretrrosti i bola u svakom djeliću moga tijela. Posežem za toplomjerom. Dok to radim hvatam sebe kako pjevušim hit jedne pevaljke sa one strane Drine u kojem ona precizira temperaturu svoga tijela ili bar jednog njegovog dijela. Vadim toplomjer i teško razaznajem brojeve. Nije baš 39/2, no, sasvim dovoljno da ostatak dana provedem klukajući se pilulama, prašcima, napicima i programskim sadržajima, najgledanijih nam televizija, kako svaka od njih za sebe zna reći. I kao po zlu, tih 5 dana provedenih u krevetu, uz pomenute domaće televizije, dali su mi razlog da budem bijesan na svakog ko zarad svojih pomodarskih interesa skrnavi i siluje maternji mi jezik.

Nasušao sam se i nagledao tih dana svega i svačega. Od kvazivoditelja i voditeljica koji očito bježe sa časova dikcije do bivšeg nam premijera države, koji i pored javnog priznanja da ne govori engleski jezik, uspješno se koristi frazama iz istog, tipa „sarajevski underground“. Iako pod groznicom, bio sam siguran da bi gospo-

Više je razloga zbog kojih nije dobro biti bolestan. Na prvom mjestu je potpuna malaksalost cijelog organizma, zatim onaj užasan osjećaj nemogućnosti kontrolisanja vlastitog tijela, temperatura, lijekovi itd. No, ako se ovome doda tv-invazija nadobudnih i polupismenih voditelja, Bosanaca i Hercegovaca koji se ponašaju kao da su u Engleskoj, onda zaista nije dobro biti bolestan

din Terzić znao prevesti undergrund baš kao što bih ja znao držati predavanje iz molekularne fizike. Sveprisutni trend angliciranja bosanskog jezika očito ne zaobilazi nikoga. Krenuvši od političara, preko uleme, pa sve do estradnih zvijezda i zvijezdica. Tako ćete iz usta našeg uvaženog reisa danas čuti kako je on imao priliku prisustvovati jednom značajnom eventu ili će vam jedna lokalna instant reality show zvijezdica reći da je feeling kada se ona popne na stage nešto što je unbelievable.

Vrhunac moje groznice (za koju sam se poslije pitao da li je bila uzrokovana gripom ili Bosancima i Hercegovcima koji po svakoj cijenu žele postati fancy Englez) bila je izjava nekoc najpoželjnijeg bh. neženje za kojim su uzdisale majke, nane, tetke od Stambola do šeher Sarajeva i sanjale kako će baš on jednog dana da dođe baš u njihovu mahalu i zaprosi baš njihovo

vu kćerku, unuku... Taj hafiz koji se otisnuo u estradne vode tog je dana morao doputovat iz Londona sa nešto dužeg boravka na Otoku, kažem morao jer kako bih drugačije mogao sebi objasniti njegov interview dat opet jednoj od najgledanijih nam televizija... U već ponutom interviewu ovaj hafiz, slavujeva glasa je na pitanje novinarke odakle on da bude gost na koncertu pokojnog Toše Proeskog odgovorio riječima od kojih mi se digla kosa na glavi. Naime, ovaj multitalent je odgovorio kako je razlog za to mnogo, krenuvši od toga da oba dolaze iz iste zemlje, pre-

ko dugogodišnjeg prijateljevanja, pa sve do zajedničke im ljubavi prema muzici... Pa zato je posve reasonable da on bude Tošetov gost.

Ležim ja i ne vjerujem svojim ušima. Da li je to on upravo rekao „posve reasonable“ ili je moja grozica uzrokovala halucinacije. Vraćam toplomjer pod ruku pokušavajući se uvjeriti da mi se ne prividja ono što sam upravo čuo. I zaista, temperatura je spala što otklanja svaku sumnju da sam halucinirao, sanjao, umišljaо. Spuštam toplomjer na stol i pitam se da li je moja draga nena, sedamdesetdevetogodišnja starica, inače naj-

veći ljubitelj ovog slavuja sa Bosfora, razumjela izjavu njenog ljubimca. Siguran sam da nije, kao ni ja. Preveo jesam, no, njega razumio nisam. Da li je razlog moje izuzetne osjetljivosti na skrnavljenje i angliciranje bosanskog jezika skriveni jezički šovinizam ili spoznaja o bogatstvu i vrijednosti vlastitog jezika stečena za vrijeme studija jednog germanskog jezika, ne znam. No, ne treba biti pretjerano bistar da bi se zaključilo kako sveprisutna globalizacija i amerikinazacija planete Zemlje sa sobom donose i nus-pojave poput ove. Posve logično onda slijedi i pitanje koliko neko treba biti amerikaniziran da bi uopće pomislio kako će mu upravo to kvaziamerikanstvo, lingvističko pomodarstvo otvoriti vrata u svijet, učiniti ga pametnijim, modernijim, privlačnijim?

Jezik, tradicija, povijest jednog društva su najveće vrijednosti sa kojima nas neko može prepoznati kao ravнопravnog partnera. Koristiti riječ „dernek“ te je pokušati prevesti na neki drugi jezik je neprocjenjivo veći izazov i zadovoljstvo nego reći kako će PR korporacije održati briefing o predstojećim eventima. Kada sam zadnji puta provjerio mjesto mog prebivališta još uvek je bilo Sarajevo, a ne New York, London ili Toronto, kako bih mogao zaključiti iz izjave jedne od najpopularnijih zvijezdica našeg estradnog neba.

A što se junaka moje priče tiče, on se hvala Bogu oženio, a moja nena je zaključila kako nema ništa od njenog paklenog plana da svoju jedinu unuku uđa baš za njega, koliko to god bilo reasonable ili ne.

P. S. The Reasonable One - onaj ko je pametan, razborit Reasonable - razumljiv.

Scena iz predstave predstava „počinje“.

Dok se Osman, koji sebe u daljem razvoju predstave naziva „Osmanaba“ po uzoru na , kako on kaže „našeg“ Obamu trudi da se „približi“ narodu, obećava nemoguće, plaća posuđenim novcem, postavlja slike na „internex“ i pravi profil na „Frejsbuku“, sluša savjete penzionisanog konduktora, pijanog poštara i diplomate koji je i diplomu osnovne škole kupio novcem. Njegova kćerka se udaje

za sina njegovog najvećeg rivala Mustafu. Ništa neobičniji nije ni kraj, nakon svog uloženog novca (posuđenog), truda, neprospavanih noći, svađa sa suprugom koja ga je molila da to ne radi Osmanaba dobiva ukupno 0 glasova. Čak ni penzionisani kondiukter ni pijani poštari, inače njegovi „saradnici“ u kampanji nisu glasali za njega... Porodicu da ne spominjemo.

Kandidat br. 1

Piše: Erna KLJUČIĆ
(erna_goga@hotmail.com)

Budimo realni, ko još danas ide u kazalište/ pozorište/teatar ?! Ljudi su odustali od dobre predstave i glume već odavno. Oni koji su imali volju da gledaju neki dobar komad zasigurno je više nemaju jer su kazališne vrijednosti uništene kao i većina drugih kulturno – zabavnih dešavanja u našoj zemlji. Neki bosanskohercegovački gradovi nemaju ni kino pa da se makar ljubitelji tv glume zadovolje ako već ne vole „živu“

glumu. Međutim, iako je situacija crna da crnja ne može biti, a da ja ne gušim stvarima koje već znamo, da pređem na stvar...

Da se dobra predstava da napraviti, i razvjerjiti ljubitelje kulture koji misle da je sve propalo, pokazalo je i premijerno izvođenje komedije Vahida Klopića „Kandidat br. 1“, u izvedbi Art teatra Tuzla. Urnebesna komedija zabavila je publiku u ne tako malom broju koja se usudila doći.

Nekih otprilike sat vremena nezaboravnog smijeha pružili su glumci u slijedećem sastavu: Midhat Kušljugić, Remira Osmanović, Zlatko Jugović, Adnan Omerović i Edis Žilić. Sva

ova imena su nam jako poznata stoga je i to jedan od načina da se uvjerimo da je posao odrađen kvalitetno.

Predstava nam približava tipičnu situaciju u Bosni i Hercegovini. Glavni lik kojeg igra Midhat Košljugić (Osman) je vozač GIPS-a (gradskog i prigradskog saobraćaja) i kao što to biva u realnom svijetu, gdje svi Turci tu i mali Mujo, Osman se „bacu“ u politiku, iako je imao poprilično pristojan život, tipična balkanska duša prosto žudi za ono JOŠ, i to za politikom, jer ako ko ima para onda imaju političari! A on, poštena napačena duša mislio biti pošten. Postavlja se na sami vrh stranke „SPUŽVA“ i onda

Piše: K. A. & L. A.
(communism_fan@hotmail.com)

91 akon što sam gledao utakmicu koju prenosi Mladen Mijajlović, sve ostale utakmice svih ostalih komentatora su mi djelovale kao uspavanke. Ni jedan drugi komentator nema njegovu energiju, niti njegovo stručno znanje, kao ni trivijalne zanimljivosti kojim uvjek začini dešavanje na terenu.

Marijan je nedostizan i Saši Vugdaliću s OBN-a, koji sa svojim, u najmanju ruku, neumjesnim upadicama i elementarnim nepoznavanjem fudbala i igrača gledaocu zgadi fudbal, a ujedno kvar utisak solidno urađenog posla njegovog ko-komentatora Adisa Hadžića. Ilustrativan primjer njegovog načina komentiranja utakmica je i komentar na igru Interovog Estebana Cambiasa:

Kolega Hadžić: "Cambiaso je večeras veoma raspoložen!"

Vugdalić: "Da kolega Hadžiću,

Marijan je komentator koji na nevjerojatan način uspijeva da hipnotiše gledaoca i da ih veže čak i za neke manje zanimljive utakmice njemačke druge lige. On odličnim poznavanjem fudbala i igrača čak i najdosadniju utakmicu učini praznikom za uši. Jedini je komentator koji zanemaruje nacionalne barijere, te s jednakim oduševljenjem komentariše golove i igru Salihovića, Džeke, Subotića, Pantelića, Petrića ili Olića. On se s pravom smatra novim Mladenom Delićem, mada ga je u mnogo čemu i prevazišao

Folovi i golovi: Čitaj muški

Komentar sportskih komentatora

Sportski komentatori našeg podneblja mogu se podijeliti u dvije grupe: Marijan Mijajlović i svi ostali

Cambiaso je iz nekog razloga vrlo raspoložen, sigurno mu je sinoć žena dala..."

Vugdalić je iz dobre igre Cambiasa zaključio da mu je žena dala. Po toj logici iz loših komentara Vugdalića mi možemo zaključiti da on bar zadnjih sto godina nije "dobio".

Slušajući Vugdalića čovjek jednostavno ne može da razluči da li on ima manje pojma o fudbalu ili o humoru. Nije mi jasna ni uređivačka politika OBN-a koja dozvoljava emitovanje Vugdalićevih "bisera".

Situaciju sa Vugdalićem na OBN-u možda najbolje opisuje Đorđe Balašević stihom iz pjesme "Namćor": Ne volem, šizove i nervne bolesnike, pre ih puštali za vikend, sad ih puste pravo pred kamere...

No osvrnimo se malo i na komentatore javnih servisa (FTV, BHT, PTPC). Tu se u biti čovjek ne-ma na šta osvrnuti, ljudi mahom gase TV, ili ako ih već zanima utakmica, skroz smanjuju ton i traže na nekim radio stanicama prenos utakmice da im ide uz sliku. Ovi komentatori imaju jednako fudbalsko neznanje kao i Vugdalić, ali ih ne krasiti njegov loš smisao za humor. Vugdalićeva sreća je što pored sebe ima kolegu Hadžića koji zna fudbalsko znanje, pa te "tehničke" ili "stručne" stvari prepusta njemu, dok komentatori javnih servisa čak ne znaju ni imena fudbalera pravilno da izgovore, pa tako Milana Baroša redovno prekrste u Miloša Baroša ili Romana Weidenfeldera u Romana Videnfelder. Ta njihova polupismenost zaista nema granica. Pa bar nije teško ime igrača pročitati, ako već o njemu samom ništa ne znate.

Možda bi se svi iz ove druge grupe komentatora trebali dogovoriti i platiti Marijanu zanatske instrukcije. Još bolje bi bilo da se sve TV mreže dogovore i prepuste njemu prijenos svih emitovanih utakmica. Tada bi svi s oduševljenjem gledali svaku utakmicu, a ne kao do sada u polusnu ili kao na iglama, iznervirani Vugdalićevim neuskrsnim upadima.

Piše: Goran VRHUNC
(goran.vrhunac@gmail.com)

Svirati danas rock ili nesto što mu dijete punk, danas kada turbofolk i sva ostala manija uzima maha ili je već uzela, čini se besmisleno, gotovo sizifovski. Svjedoci smo da je zastupljenost alternativnih bendova na nekoj od televizija mala ili nikakva. Možda je opravdanje televizijskih kuća nedostatak termina u kojima bi se prikazivale emisije o alternativnoj pink-rock sceni i alternativnoj kulturi općenito. Vjerovatno je i to da ne postoji interes za takvu vrstu programa jer gledanost je velika briga. Sigurno je da se gledanost ne povećava repriziranjem repriza već dodatno umara ionako umorne gledatelje ili gledaće koji su zasićeni sadržajem ponuđenog programa. Umjesto repriza koje imaju svrhu da popune prazninu i za one koji su propustili TV premijere filmova prije

Punk-rock scena u Sarajevu

2000., mogu posvetiti barem pola sata svog programa da poprate alternativna kulturna dešavanja. Tu se sad postavlja pitanje: tko bi to gledao? Pa, da takvo nešto postoji gledanje nebi bio problem, jer sve nađe svoju publiku kao što i svaki reality show ima svoju. Da li će se u skoroj budućnosti takvo nešto dogoditi sumnjam, a do tada nama ostaje da ne gledamo Zvjezdani studio, Alfa mix, Grand parade i ostale. Također, svakodnevno gledamo po gradu, i gdje treba i gdje ne treba, plakate o nastupima folk zvijezda na mjestima kao što su Aqua, Bazeni, Atilla, Incognito, da ih dalje ne nabrajam. Malo je nedostajalo da svoje nastupe imaju i u Domu Mladih. Postavlja se pitanje: a gdje su ostali koji ne spadaju u taj dio estrade? Nije riječ o Erogenim Zonomama, Konvoju, grupi Skroz, Bobaj Štampi, Letu Štukama, Zabranjenom Pušenju, i grupama koje gostuju u našem gradu, Disciplina Kitchme, Majke, Hladno Pivo, jer oni dugo egzistiraju i veliki su bendovi, mada mislim da situacija nije ništa bolja ni sa njima. Tko još zna ili je barem čuo za bendove kao što su: Rapa Nui, Ofsajd, Sado Mazo, Zaoplan, Roditeljska Pažnja, Rigorozni, Totalna Rasprodaja i mnoge druge neafirmisane bendove kojima se izvinjavam što ih nisam nabrojao? Bio bih

sretan da je bar pedeset čitalaca ovog teksta prepoznalo o kojim je bendovima riječ, staviše, siguran sam da jeste. Njima je posvećen ovaj tekst i onjima se radi. U stalnoj su borbi sa mediokritetima, prostorom i mjestom da se izraze, svako na svoj način, i da govore što misle jer i njihovo mišljenje treba uzimati u obzir. Pored svih nedaća, nezastupljenosti, manjka prostora za probe, nedostatka instrumenata i cijena istih, nerazumijevanja samozvanih autoriteta oni se čuju i progovaraju, i glasni su koliko mogu biti. Od svog nastanka u Engleskoj odakle se i proširio, pa do danas „Punk Is Not Dead“, nikad i neće, i ne može, samo se možda samo malo učutio. Završit će ovaj tekst drugom strofom pjesme pod nazivom „Generaciji“ koju izvodi alternativna sarajevska punk grupa „Osfajd“:

*Obriši suze generaciju
Sad bar je jasno, za plakanje je prekasno
Podigni glavu generaciju
Ustni i kaži da dosta ti je laži.*

Potjernica za dopisnicima

**Postani
dio
našeg
tima!**

Možda tražimo baš Tebe!

Želiš da se čuje i Tvoje mišljenje i glas?

Dosta ti je pasivne pobune i letargije?

Pridruži se redakciji ili postani dopisnik Karika!

Sve što treba da imaš je malo volje i pameti!

I rad i zabava mogu početi! Iskoristi vrijeme na pravi način!

Datumi izlaska Karika:

1. 22. april

2. 10. juni

3. 1. septembar

4. 22. decembar

Dan: utorak/srijeda!

Uređivački kolegij (karike@onabih.ba, onaubih@gmail.com)

**OMLADINSKA NOVINSKA ASOCIJACIJA U BOSNI I HERCEGOVINI
POZIVA SVE MLADE, NADARENE I TALENTOVANE SREDNJOŠKOLCE
DA SE PRIKLJUČE NOVOM PROJEKTU POD NAZIVOM**

„RADIONOVINARSTVO“

U periodu od 1. do 5. septembra 2009. godine ONA u BiH planira organizovati 5 radionica, obučiti srednjoškolce u sferi radionovinarstva.

Cilj projekta su radioemisije koje će biti emitirane kroz omladinske radiostanice širom BiH.

Na radionice radionovinarstva se možete prijaviti putem maila: onaubih@gmail.com.

Do 15. augusta primamo vaše prijave i radujemo se zajedničkoj suradnji.

Za sve ostale informacije obratite se na kontakt broj telefona:

033-250-850 i 063-19-19-70 .

ŠIRIMO POZITIVNE VIBRACIJE !!!

Omladinska Novinska Asocijacija
u Bosni i Hercegovini

**SCHÜLER
HELPEN
LEBEN**

OSLOBOĐENJE